

Előfizetési árak:

Egy évre 4 forint.
Fél évre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU HETI KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára bélyegdíj nélkül 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.

Nyíltér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr. Bérmentellen levelek csak ismert kezek-től fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

SIMA FERENC.

Egyes szám ára 8 krajcár.

Az aratás és a gazda.

Az aratás innen-onnan be lesz fejezve. Az idén nincs nagy baja az aratónak, kicsi a gaz, könnyen összehordja a kasza. Több helyen meg sem nőtt a gaz akkorára, hogy be lehetett volna kötni; a keresztek és vontatók ritkábban is állanak mint tavaly, s habár a mag szép és jó is lesz az idén, a mennyiség csak jó fele lesz a múlt évi termésnek; mert hol a buza csak meghozná a jó elégséges termést, ott a zab és árpa alig hozza meg a magot. — Szóval, az idej termés eredménye nem valami briliáns, s az 1888-dik évet — eltekintve az ez évvel járt óriási árvizkároktól is — éppen nem számíthatjuk jobb éveink sorába. — S a termés eredménye nemcsak Szentésen ez; de ilyen egész Magyarországon, s ha elvéve van egyes vidék, mely jó termést mutat, az ország legnagyobb része rosszabb a mienknél.

No, de olyan termésre, mint a múlt évi volt, nem is szabad minden esztendőben számítani; mert az 1887-dik évi termés eredménye mennyiségre nézve egyik első ebben a században. — S ha vesszük, hogy ez évben a tavasz az 1863-diki szárazsággal köszöntött be s tartott ki egész június közepéig, akkor még a mutatkozó buzatermés is isten csodájának tekinthető.

S ezen már meg is volna a magyar gazda nyugodva, s nem ez a kétségbeejtő rá nézve, hanem a termés ára. — Hiszen, ha a múlt évben 10—12 magos termés mellett 6 frt volt a buza mmázsájának ára, hát azt többé-kevésbé természetesnek találta mindenki; mert a bő termés minden időben alá szokta szállítani a terményárakat. S elvégre is, ha egy hold föld 10 mm. buzát ad, még 6 frtos ár mellett is existálhat valahogy a gazda; de mi lesz vele 4—5 mm. termés mellett, 5—6 frtos buzaárral?

Hiszen ez holdanként 24—30 frt nyers jövedelem. S mibe van ez a gazdának? Ha számíthatjuk, a legkétségbeejtőbb kép tárul elénk. Vegyünk csak holdanként 30 ft értékű termést, mert az átlag egy fillérrel sem több, ezzel szemben vegyük, hogy a föld értéke 200 frt, ennek csak 6° kamata 12 frt, a mag a földbe 5 frt, a munka addig, míg a mag a zsákba kerül, ide számítva a gazdasági erő és eszközben heverő tőkét és pusztulást, szintén 5 frt, az adó, ármentesítési költség 3 frt, — s ez a minimum, — a cselédtartás 2 frt: összevéve mindent, holdanként az évi kiadás 27 frt, s ezzel szemben van a gazdának 30 frt bevétele; de csak úgy, ha földjének holdja legalább is 5 mmázsa termést hoz.

Ez a gazdálkodó helyzetének a képe, a mai gyenge termés és kétségbeejtően silány árak mellett.

Ezek a számok magyarázzák meg, hogy miért nem boldogul, sőt miért pusztul napról-napra mindig jobban és jobban a magyar gazda? S valóban megmagyarázhatlan, hogy a mai csekély termésbeli kilátások mellett is folyton hanyatlik a gabna ára.

Egy évvel ezelőtt gazdáink közül azok, kik tehetők, vártak. Nem siettek terményükkel a piacra. Elvégre is emelkedni kell az árak! Csak kitartás! Ez volt a jelszó. — S mi lett az eredmény? Az, hogy az a buza, mely a múlt évben aratás után elkel 6 frt 40 krért, el kel pár héttel ezelőtt és el kel ma 6 frt 20—25 krért.

Tehát a kitartás és számítás egyenesen és kiáltólag a gazda rovására ütött ki. — S ez a helyzet képe jövőre is.

De hát mi ennek az oka? — kérdi a gazda.

Hát biz' ennek oka egy részről abban van, hogy Magyarország mezőgazdája a buza termelést, minden más termény leszorításával, mellőzésevel, a tulságig üzik; annyira, hogy még közepes termés mellett is nagy a kivitellel szemben a termés eredménye. Innen van, hogy p. o. a kukorica maholnap drágább lesz, mint a buza.

Gazdálkodási rendszerünkön változtatni kell; mert buzánk árának emelkedését hiába várjuk, míg Németország és Franciaország fentartják terményeinkkel szemben a magas vámokat, melyek a francia és német gazdag piacokat elzárják előlünk.

Míg az európai államok mai vámrendszere fennáll, addig terményeink árának emelkedését hiába várjuk. — S így a legjobb, a mit a magyar gazda tehet, az, hogy felhagy a tulságig fokozott buzatermeléssel, s ha már földje nem jövedelmez kellőleg, legalább az örökös kalászolással nem éli ki teljesen a föld termőképességét, s így nem ássa ennek értékét alá.

Ez az, amit tehetünk.

Lássuk be és tegyük meg. ☉

— **Gátszemle.** Bertalan Lajos műszaki tanácsos folyó hó 8., 9., 10., 11. és 12-én utazta be a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat gátvonalát Fekete főigazgató, Ruppóc György főmérnök és az illető szakasz-tisztviselők kíséretében. Bertalan műszaki tanácsos szemleutjának az a célja, hogy a helyszínen az átelleni társulatok védvonalainak összehasonlításával — tekintetbe véve a folyó irányát és az átmenések állapotát — szerezzen magának meggyőződést a társulatok védelmi helyzetéről, a társulati tisztviselők véleményének meghallgatásával adhasson a kormánynak javaslatot az iránt, hogy a kormány-

nak egyik és másik helyen a mederszabályozással, a társulatoknak pedig töltéserősítés és belebhezés által miként lehet egy oly védelmi helyzetet teremteni, mely az árvizkatasztrófákat lehetőleg megakadályozza?

A kunszentmárton-mindszenti gátszakaszt illetően két igen fontos körülmény vonta magára a műszaki tanácsos figyelmét; egyik az alpár-bölkényi, a másik a csanyi óriási hullámtér, melyek árviz idején a védelmet csaknem lehetetlenné teszik. — A csanyi öblözet megszűnik, ha a csongrád-csany-percsorai társulat megalakul és így ez a társulat a maga tervelt vonalát kiépíti; de ennél még sokkal nagyobb a bölkényi-alpári hullámtér, melylyel szemben viharos időben Teéstől egész a Jaksorig a legnagyobb erőfeszítésre van utalva a társulat. — Ezen öblözetbe Szentés, Csongrád, Szelevény, Csépa, Sas, Ugh és Alpár rétségei esnek, melyeknek ármentesítésére még soha sem gondolt senki. Bertalan műszaki tanácsos nem tartja lehetetlennek, hogy e nagy vidék rendszeres ármentesítése munkába fog vétetni, hogy az alpári — úgy a szentesi, mint a csongrádi védvonalat egyaránt fenyegető — óriási hullámtér megszüntetessék. Ez nem kivihetetlen dolog! de csak úgy, ha az állam fedezi a mentesítési költségek kilenc tizedrészét. — Árvédelmi szempontból ránk nézve rendkívül nagy előnye lenne e nagy hullámtér megszüntetésének.

A szentes-vásárhelyi vasut.

E lap egyik közelebbi számának vezércikke a szentes-vásárhelyi s makói vasut építésének kérdésével foglalkozik s felhívja gróf Bethlen Marcus figyelmét, kinek ezen vasut építésének előmunkálatára az engedélye egy évre meghosszabbított, hogy ejtse el a vásárhely-makói vonalrészét és vegye komoly munkába a szentes-hódmezővásárhelyi vasut kiépítését, mint a mely vonalhoz meg vannak a kellő építési tényezők a Szentes és Vásárhely közé eső érdekeltségben.

Az említett cikkben kifejezett azon vélemény, hogy a szentes-vásárhely-makói vasut — ha csak a kormány ki nem építi ezt — az érdekeltség által rövid idő alatt ki nem fog épített: teljesen osztom; mert e vonalnak felerészére Földeák, Makó és Csanádmegye törvényhatósága a szükséges építési költségeket soha meg nem fogja szavazni.

Egészen másképpen áll azonban a dolog a szentes-vásárhelyi vonalrészre nézve. — Ez a vonal — tekintve Szentes építkezési költségeit — 400 ezer forintnál alig kerül többbe, feltéve azonban, hogy a vonal Mindszentre kitér, ami egy másodrendű vonalnak feltétele és életérdeke is, akkor belekerül ez a vonal 500 ezer frtba. — Ezt a költséget Szentes, Csongrádvármegye, Szegvár, Mindszent, Derekegyháza és Hódmezővásárhely könnyen elviselhetnék, különösen ha vesszük, hogy ezen, az államra nézve is igen fontos vasut tovább építéséhez a kincstár is hozzájárulna 80—100 ezer forinttal.

Én nem tudom, hogy gróf Bethlen Marcusnak mi a célja az általa kért előmunkálati engedéllyel; de az eddigi mozgalmából (Ha mozgalom volna! Szerk.) azt következtetem,

hogy az általa megkezdett uton ez a vasút soha ki nem épül. Az igen tisztelt grófról nézve azonban ez az egész vasútépítési ügy egyszerű üzleti kérdés, melyet ő csak az esetre fog és akarhat keresztülvinni, ha az üzlet jó, s ha nem jó, akkor ő napirendre tér az ügy felett; azon érdekeltségre nézve azonban, mely ezen vasutvonal kiépítése által érdekelve van, ez a vasút egy nagy, mondhatni existentialis kérdést képező közgazdasági kérdés, melyet meg kell oldani, s melynek megoldását halogatni bűn.

En úgy veszem, hogy ezen vasút kiépítésének feladata első sorban Csongrádmegyét terheli; mert ha ez a vonal kiépült, akkor Csongrádmegyére nézve a Szentés-Szegvár, Szegvár-Mindszent és szentes-hódmezővásárhelyi országot fentartásának gondja csak másodrendű kérdés; de az esetre feltétlenül (?) el lehet eljteni a szentes-szegvár-mindszenti műút építésének ügyét.

Várjuk be tehát egy bizonyos ideig, (De meddig? Szerk.) hogy tesz-e e vonal kiépítése érdekében gróf Bethlen Márkus egyebet, mint-hogy meghosszabbítja előmunkálati engedélyének határidejét, s ha nem tesz, akkor álljon elő Csongrádmegyé.

Vegye a dolgot kezébe ő.

S itt megyénk főispánjára várna a szép és háládatos feladat, mely nevét megörökítheti e megye történelmében.

Egy megyei képviselő.

— Ne tessék a tűzzel játszani!

„A ki szelet vet, vihart arat“ — cím alatt vezércikkhez a „Szentés és Vidéke“ a Szent-Háromság szobrától — a városi kerítkezés által — állítólag elvont tér miatt; s ugyancsak a nevezett lap vezércikkirója *Több egyháztanácsos* aláírással egy másik cikket is megereszt a polgármester ellen, a miért ez merészkedett a város tulajdonát képező területen, a városi közgyűlés határozata értelmében kerítkezni; s végre a hirrovatban „Felsőbb intézkedés“ cím alatt hozza az alispán határozatát, mely szerint, *állítólag* törvénytelen a város kerítkezése, tehát föl hívja az alispán a polgármestert, hogy terjessze a kerítkezés ügyét még egyszer a városi közgyűlés elé, mely közgyűléstől elvárja

az alispán, hogy ezen esetről a róm. kath. egyház méltányos igényeit szem előtt tartandja, s nem engedi, hogy a béke, mely a városi lakosság kebelében honol, ily élére állított eljárással megzavartassék. Lapunk mult számában azon meggyőződésünknek adtuk kifejezést, hogy a Szent-Háromság szobrához ájtatosság szempontjából szükséges tér nemcsak hogy el nincs vonva a város kerítkezése által; de a kerítkezéssel járó térrendezés, az eddig elől-hátul és a plébánia-tér felől a legkisebb esőzészénél is sáros süppedék által körül vett szobrot, a legkényelmesebben megkö elithetővé teszi. — S így e címen, csak mesterségesen szított elégtelenséggel lehet a róm. kath. egyházhívók egy részét harcra kelteni a városi hatóság ellen. — Ez a véleményünk ma is, s azon durva hanghoz, melyen a „Szentés és Vidéke“ vezércikke és különösen a tisztelt egyháztanácsosok beszélnek Szentés város polgármesteréről azért, mert ez a város érdekét följé helyezi a képzelt egyházi érdekeknek, szavunk sem lehet; azt azonban megjegyezzük, hogy midőn a „Szentés és Vidéke“ elég merész Szentés város előjáróságának odadobni a szót, hogy: „ha szelet vetett, hát számoljon a viharral“, — feledni látszik az igen tisztelt tanácsos urakkal együtt, hogy Szentés város előjárósága és polgármestere, a képviselő-testület határozatának alapján, a város saját tulajdonát képező területen kerítkezett, s ha az egyháznak csakugyan sérelme volna is, amint hogy nincs, az ő helyzete kérelem itt és nem jog. S aki csak méltányosságra hivatkozhatik, semmi egyéb, az ne verje mellét és ne fenyegetőzzék, s ne hányjon se szelet, se vihart; mert ha a vihar elsöpör valakit, az nem a közgyűlés határozatát végrehajtotta előjáróság lesz.

A kérdéses kerítkezésnél az előjáróság nem tett egyebet, minthogy végrehajtotta a közgyűlés határozatát, s a közgyűlés, midőn ezen határozatát meghozta, nem volt a vonal megállapításánál figyelmen kívül a Szent-Háromság szobrára sem; mert a kerítkezés mellett a szobor hátterén seregestől lehet járni. Arról tehát szó sem lehet, hogy itt a körmeneti ájtatoskodás zavarva volna. Az igaz, hogy a régi szabad tér korlátoztatott; de ez úgy szépészeti, mint közrendészeti szempont-

ból szükséges volt, s az a tér, melyet most a kérdéses kerítés elfoglal, soha sem volt semmiféle ájtatoskodásnak színhelye. S midőn a város itt, a Kurca mederből kiemelt területet bekerítette, ezzel egy 10,000 frt értéket képező telket teremtett magának. S ezt a telket, csupa luxusból, a város nem fogja megsemmisíteni semmiféle mondva csinált érdek kedvéért.

A „Szentés és Vidéke“ tehát maga veti a szelet, s ha vihar jön utána egy kis tűzzel, mely megperzseli az ujját, ezt magának köszönje, mert mi nem hisszük, hogy a szentesi róm. kath. egyház — ennek igen tisztelt elnökeit kivéve — olyan nagy cassus bellit látna a kérdéses kerítésben; de arról meg megvagyunk győződve, hogy azon durva és féktelen modort, melylyel a nevezett lap a város jogát és tulajdonát védő előjáróságra támad, elítéli mindenki, — s meggyőződésünk az is, hogy a közgyűlés, midőn ez ügyet ismételtén tárgyalja, meg fog maradni azon határozata mellett, melyet e kerítés ügyében alapos megfontolás mellett hozott, — a közgyűlést ezen határozatával szemben nem ingathatja meg álláspontjában az sem, hogy az alispán bizonyos várakozást táplál a képviselő-testülettel szemben; mert e várakozás éppen nem ment azon hitfelekezeti érzelmétől, melyben a „Szentés és Vidéke“ áradozik.

Világfolyása.

Az európai sajtót még mindig II. Vilmos császár és III. Sándor orosz cár találkozására s az ahoz fűzött kombinációk foglalkoztatják teljes mértékben, s annak messze-menő politikai következményeket tulajdonítanak. Egyrészt felmerül az aggodalom, hogy Németország megváltoztatja politikáját Oroszország javára, másrészt azonban határozottan föntartják azt, hogy Németország viszonya szövetségeseihez semmiképp sem fog változást szenvedni. — A német trónbeszédben világosan és nyomatékosan hangsúlyozta a császár a hármas szövetség szilárd fönmaradását; ellenben annyi tagadhatatlan, hogy ez udvarias látogatás egyik törekvése lesz, hogy Oroszország a békés politikának teljesen megnyeressék.

TÁRCA.

Sáskajárás Szentésen 1748—1749-ben.

Alig pár hete, mióta írják a lapok, hogy sáskák pusztítanak Pestvármegyében, Péczel és Maglód környékén. Megirták azt is, hogy szigorú intézkedéseket tett a hatóság, miszerint e csapás tovább terjedésének eleje legyen véve. — Ugyan mik lehetnek azok az intézkedések?

Ez a hír arra késztetett, hogy leírjam annak a veszedelemnek a történetét, midőn sáskajárás pusztított a mult század derekán Szentés város határában. A mai nemzedék úgy is csak hirből ismeri az isten-ostorának ezt a fajtáját, s ma már csak annyi forog belőle a nép ajkán, hogy „iszonyu, mint a sáskajárás“.

Akkor is hire előzte a veszedelmet. — Már 1747-ben vert róla a hír, hogy sáskák pusztítanak Tolnavarmegyében, különösen a Sárvíz mentén, de pusztít Erdélyben is, Udvarszék területén. Ez a hír úgy esett a szentesiek elé abban a gőz és villany nélküli korszakban, hogy lehet az igaz is, meg nem is. Azután meg bajos is lett volna éhséggel ijesztgetni a szentesi népet, mikor épen egy felszázadra szóló bőtermés töltötte meg vermet, hombárjait s még a melléképületek padlásait is. Az 1700-ik év óta nem volt oly gazdag termés isten áldásában, mint a minőt az 1747-ik esztendő adott. Gyümölcsöt kivéve, bőven fizetett a buza, árpa, köles és minden egyéb vetemény. Gyümölcs azért nem termett, mert Szent-György nap előtt harmadnap, a mint elkezdett

esni a havas fürgeteg, meg sem állt két napon keresztül s a bokán felül erő hó, bár nem ártott a vetésnek, de a fák galylyain függő araszos jégesapok tönkre tettek minden gyümölcsbimbót. Hanem annál nagyobb lett az aratók öröme. A részeseket harmadánegyedén fogadták; a tiszta buzának vékáját 6 poltúrán* még csak megvették a görögök, de az árpának, kölesnek 3 poltúráig sem szaladt az ára. Nehéz szag terjengett az utcákban a veremégetéstől s a vármegye magasabbra limitálta a hus árát a mészárszékeken.

Nem jöhetett volna jobbkor ez a jó termés a szentesiekre, mint ebben az esztendőben. A több, mint kilenc tizedrészben kálvinista hiten lévő lakosság nagy áldozatot hozott vallásának és gyermekei neveléséért. Az elvett templom helyett új templomot és új tornyot építettek; az elvett iskola helyébe a város közházát** adta át az előjáróság, de sokat kellett költeni ennek is az átalakítására; építeni kellett az új paplakot, az új leányiskolát, s míg a templom elkészült, addig Vecseri Mihály uram udvarán tartott az isteni tisztelet.

Serényen folyt a szántóvetők őszi munkája, lázas sietséggel a templomépítés, de ez utóbbinál sok időt rabolt el a vármegye azon intézkedése, hogy a már beépített kő ajtó- és ablakfeleket, valamint a karokat tartó kőoszlopokat kidobtatni rendelte, hogy ne legyen „kemény matéria“ az ő imádságuk házában.

A természet rég lenyugodott, mire megnyilhattak

* A mai pénzérték szerint 15 krajcár, tehát 60 krajcár értéke volt egy köböl buzának.

** E helyen áll ma a központi emeletes iskola.

az ur házában ajtajai*, hogy fölzendüljön az ének annak tiszteletére, a ki ételt, italt adott. Csak az ártani kívánó emberek rossz indulata nem nyugodott el, de ezek cselekedetének megírása háttérbe szorítaná a sáskajárás pusztításait.

Megjött a tavasz, sőt elérkezett a nyár s kezdtek szaporodni ismét a vontatók a kopaszszá vált tarlón, midőn megérkeztek a sáskák. 1748. évi július hó 20-án, azaz Illés próféta napján, mely akkor szombatra esett, jött az első sereg Szegvár felől, délelőtt 9 órakor s a berki magas földeken telepedett meg. Kamocsay Imre helyettes szolgabíró, Balogh András esküdttel és az urasági tisztekekkel megállapodva, kiadták a rendeletet, hogy a lakosság ifjai lóra üljenek, karikás ostort hozzanak; az asszonyok és gyermekek pedig réz fődöket, lánc darabokat, tülköket és minden hangadó szerszámokat magokkal hozva, a félre vert harang hangjára, gyülekezzenek. Délután két órakor félre is verték a harangot, mert ismét jött egy roppant sereg sáska a Sápáalom felől s a Szántóhalom környékén telepedett le.

Nosza rajta! a lármázó sereg, megtoldva a magokkal hozott szerszámok zaját rikoltozásával, fölverte a sáskákat, melyek a délnyugoti szél szárnyára engedve magukat, a Piponya-halom, majd a Szentmihály-halom mellett vonultak el a Fekete-halom tájékára, s különösen a Veker és Rekettyés között elterülő lapály földek köles vetésén telepedtek le. Már a nap ekkor nyugvóra bukott, a népség kifáradt, de a közel lévő tanyák munkásai lóra kaptak és sikerült fölverni a sáskákat s elzavarták az ecseri széklegelőre.

* 1747. december 3-ikán,

Erre vonatkozólag Londonból azt jelenlik, hogy az ottani diplomáciai körökben bizton várják, hogy Vilmos császár a cárral való pétervári találkozására alkalmasan a lengyel határon mindkét részről összpontosított csapatok visszavonását fogja javasolni. Reménylik, hogy a két császár találkozásával teljesen vége szakad az eddigi orosz-német félreértéseknek és megteremtődik az alap arra is, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország közt barátságosabb legyen a viszony. Mivel pedig ennek akadályai a bulgár-kérdés, minden bizonynyal ez is szóba fog jönni a két császár között.

II. Vilmos ezuttal meg fogja még látogatni Umberto olasz királyt és Ferenc József császár-királyt is.

A német-orosz közeledést illetőleg különben egyik angol újság érdekes házassági hírt közöl. Szerinte ugyanis az utóbbi időben sokat emlegetik, hogy az orosz trónörökös nőül veszi Vilmos császár egyik nővérét, s hogy a cár állítólag már bele is egyezett a házasságba. Ugyanezen angol lap hozzáteszi, hogy ez a terv Bismarck hgnnek mindig kedvenc eszméje volt, s ez volt fő oka annak, hogy a Battenberg-féle házassági tervet ellenezte, mely ezt a házasságot lehetetlenné tette volna.

Tekintettel Németországnak Oroszországhoz való közeledését, mely lehetetlenné teend a orosz-francia szövetséget, Franciaország lázas sietséggel folytatja hadikészülődéseit, s az ez évben már kiadott 370 millió tul — hír szerint — 1890—1-re a kormány újabb 620 millió frankot fog kérni hadügyi célokra. Megemlítjük e helyen, hogy Franciaország az utóbbi 20 év alatt nem kevesebb, mint 883 millió, tehát közel négyezer millió frankot költött hadseregére.

A hét fontosabb politikai eseményét képezi még a szerb királyi pár válása, melylyel régen foglalkozik már a világ. Az uralkodóknak egész élete nyilvános és családi életök sem kivétel, mert házi életüknek is összhangzásban kell lenni az ország érdekeivel.

Milán király válni akar nejétől, Natália királynétől. Meg is tette erre a lépéseket — mint a legújabb hírek mondják. A miniszterek közül többen ellenzik és le akarnak mondani; de Milán király hajthatatlan. Azt mondják, uralkodását félti a királynétől. A megza-

vart családi élet okát az udvari pletyka kizárólag politikai természetűnek mondja. Állítják, hogy a királyné az orosz-párt embereivel terveket szőtt, miként lehetne Milánt megfosztani az uralkodástól, s helyébe a királyné regensséjével a kiskoru trónörökösöt ültetni. Mennyi igaz ebből, nem bizonyos. Van benne valami. Natália orosz asszony. És még egy bizonyos, hogy női hirneve tiszta. Szerbiában igen szerették. Az egyik rész azért, mert orosz, másik rész pedig megnyerő és nyájas modoráért. Hogy a király nem él együtt nejével, hogy válni készül, nem jó szemmel nézik Szerbiában, hol különben is Milán királynak nincs meg az a népszerűsége, melyet pedig uralkodói tapintata megérdemelte.

Az elhidegülés a királyi pár közt mindjárt a trónörökös születése után történt, s évekig tartott már, míg észrevehető lett. De talán még se került volna szakadásra a dolog, ha 1885-ben egy különös eset nem történik. Milán királyt annyira leverte a bolgár hadsereg piroti győzelme, hogy Nisből azt sürgönyözte a királynénak, hogy magas méltóságáról le fog köszönni. A királyné azonnal azt válaszolta sürgönyileg, minden ellenmondás nélkül, hogy ez esetben gondoskodni fog a regenség megalakításáról. Az a mohóság, melylyel a királyné a király pillanatnyi levertségét kizsákmányolni sietett, mélyen sértette Milánt. E perctől fogva meg volt győződve, hogy Natália egymaga óhajt uralkodni, egy, barátaiból alakult regenség útján. Midőn tehát a király Nisből visszajött Belgrádba és a királyné intette, hogy változtassa meg politikáját, heves összeütközés tört ki közöttük.

Milán 1875. okt. 17-ikén kelt egybe az akkor 16 éves Natáliával, ki ragyogó szépsége mellett dús gazdag is volt. A királyné Kecko orosz ezredes leánya, édes anyja Sturdza hercegleány volt. Nagy vagyona a szűkes fejedelmi háztartást fényre emelte. Milán pedig 1882-ben királyi koronát tett neje fejére.

Mikor a királyi házastársak családi életét először szellőztették, ekkor az volt a hiedelem, hogy a királynénak van oka a válásra, ő mélyen megsértve érzi magát. Ma már a királyt tüntetik föl engesztelhetetlennek, mert nem gedi meg, hogy a királyné Belgrádba visszatérjen.

szőlőknek. Ujra erőt vett magán a kifáradt lakosság. Addig zavarta, háborgatta, míg fölverte őket s ez alkalommal a szőlőket megvédte tőlök. — Kedden reggel már latszott Mindszent felől egy óriási csapat, de csak a rétségen húzódtott át és Csongrádra vonult; majd jött egy másik Vásárhely felől s ellepte a Kőrögy jobbparti szántóföldeket és az alsó nyomási kaszálókat. Legelve haladt a Szélhalomnak, míg nem délután megfordult Lapostónak, s elszéledve föl a Vekeg és le a Kőrögyig, estenden Fábjanba ért, s az ottani kölesvetéseket térdig érő vastagságban borította el. E napon már a szőlőket sem lehetett megoltalmazni, mert este 6 órakor egy Bód felől jött sereg éjjeli szállást vett Hékédttől a tokei halmokig terülő földeken és a nagyhegyi szőlőkön.

(Folytatása következik.)

A kiállhatatlan.

— BESZÉLY. —

10

Írta: Péter és Pál.

(Folytatás.)

Az idegenekkel kötött ismeretség, Freubauer élénk csevegése s Daruvary urnak közbeszóló egészséges észrevételei és humoros megjegyzései mellett a percek gyorsan futottak. Az egy óra harminchat perc hamar eltelt.

Mi mind a hárman Pestre mentünk, így a Szikszó felől jövő vonatra kellett átszállnunk. A derzsi állomásnál kerültem, hogy ezekkel az urakkal együtt utazzak, most meghagytam a hordárnak, hogy pakkomat ezen urakéval egy coupéba rakja.

Az egyik hír szerint nem régiben a király levélben értesítette a királynét, ki most Wiesbadenben lakik, hogy el van határozva a válásra. Natália királyné erre a következő táviratot küldte a szerb metropolitához: „A király azt írja nekem, hogy a válópört megindította. Alapos okok híján a válást sem a kánoni, sem a polgári jog nem engedi meg. Minthogy helyzetünkben ilyen alapos okot nem tudok, a magam részéről sohasem fogok a válásba beleegyezni. Bizom Isten igazságos voltában. Natália.“

Az újabb hírek a következőket beszélik: Milán király a legnagyobb mértékben óhajtja a válást és sikerült neki Krisztics miniszterelnököt rábírnai, hogy járjon közben a királynénál, a ki azt eddig folyvást ellenezte. Krisztics elfogadta a megbízást azzal az indoklással, hogy politikai okok teszik szükségessé a válást, mert Natália királyné oldala mellett még mindig igen nagy párt van, a mely Milán király trónját megdönteni óhajtana. Krisztics mindenekelőtt a szerbiai metropolitához fordult, azzal a kéréssel, hogy készítse elő a királynét a válásra, a metropolita azonban a nélkül, hogy a király okait tudakolta volna, azt válaszolta, hogy ő ezt a megbízást el nem vállalja, keressen rá a király más valakit. Innen származtak azok a hírek, hogy a metropolita leköszönt. Erre vonatkozólag azonban hivatalosan sem közöltek, sőt a király látogatása után a metropolita felhagyott visszalépési szándékával. E közben a metropolita mégis megtett annyit, hogy Natália királynét magánaton értesítette a király szándékáról, s a királyné táviratilag válaszolt, hogy válni nem fog. A királyné nem akarja, hogy gyermekét elvigyék. A királynak és apának azonban joga, hogy közvetlen közelében legyen fia. (A legújabb távirati értesítések szerint a trónörökös már el is vétetett a királynétől, a királyné pedig kiutasított Németországból területéről. A mi a válási ügy folyamatát illeti, az a következő: A belgrádi szinodus átvette Milán király levelét s letárgyalta. A szinodus minden tagja egyetért abban, hogy a király kérelmének oka ugy a kánoni, mint a szerb magánjog értelmében teljesen helyes és feltétlenül tekintetbe veendő. De az egyházi törvényes eljárást követni kell; azért előbb nyilatkozatra szólítják

Mielőtt tovább utaztunk volna, Freubauer egy ezrest vett ki tárcájából, hogy felpénzül adja a tölem megvett buza árára. Én a pénzt elfogadtam, s azon óhajom fejeztem ki, hogy a gabonát minél előbb szállítsa. Ó nyole napot kötött ki.

— Ekkorra, azt hiszem, én is elvégzem a dolgom, — mondtam.

— Oly sok dolga van Pesten? — kérde Daruvary ur.

— Amint vesszük, — mondtam mosolyogva, ha oly gyorsan végezhetek, mint ön végzett Bécsben, akkor hamarabb hazamehetek.

— Csak nem akar ön nősülni? — kérde Freubauer.

— De igen, — feleltem, s azzal indultunk, hogy felszállhassunk; mert már harmadikat csegették.

A vonatvezetőnek egy ezüst forintot nyomtam a markába, s ő megígérte, hogy Pestig haromasban háborítlanul utazhatunk.

— Hát csakugyan igaz az, amit hallottam? — kérde Freubauer, midőn a kocsiiban kényelmesen elhelyezkedtünk.

— Hát mit hallott? — kérde Freubauertől, miután szavaimat hozzám intézte.

— Az öreg ur végrendeletét értem.

Én kérdőleg néztem a kereskedőre. — Atyám, mondtam, végrendelet nélkül halt meg.

— Az a hír van elterjedve, hogy végrendeletileg kötelezte nagyságodat, hogy egy hónap alatt megnősüljön. E végrendeletéről beszéltem Daruvary urnak, melyre ő elbeszélte az imént valóban regényes nősülési történetét. — Tehát e végrendelet

Még ez a sereg le sem nyugodott, már az alatt jött a harmadik sereg s a város alatt két részre szakadva, egyik a Lőrincsháti földeken települt meg, a másik rész pedig az akasztófa mellett elterjedve, a Besenyő-halom és Szent-László-halom között eső földeket borította el.

A következő nap vasárnapra esett s tiszteletes Gál István uram, a kálvinisták első lelképásztora, három rendbéli istenitiszteletet rendelt és szigorú böjtöt hirdetett a mindenható haragos orcájának engesztelésére. Azután lóra kapott az ifjuság, hogy tovább menetelre siettesse a nem várt és nem szívesen látott vendégeket. Virradóra erős zápor esett, egész délelőtt hűvös és szél lengett s a sáskák szérűje gyorsan bővült mind tovább-tovább. A Berken megtelepült első csapat Bódre, majd Csongrádra vonult; a melyik Ecserezen pusztított, azt sikerült fölverni s az északi szél által segítve, Kormány Mihály uram szállása* iránt a Kőrögyön át a szőrfűi földre vonultak. A Besenyő és Szent-László-halmi sereget, meg a mely a Lőrincsháton telepedett le, sehogy sem sikerült szárnyra kelteni s másnap reggelre fehérre maradt utánok a rét, mert a kákát hegyétől töveig körül rágták s a káka meghántott, zsinórnyi vastagságu béle fehérre színelte a Kurca és Tisza között terülő tájéket. — Szent-Lászlón, Ecserezen leették a mezőt gyökereig, úgy, hogy az elveszített tüt meg lehetett találni a kaszáló vagy legelőföldeken.

Hétfőn jött a negyedik tábor a Tisza felől s elborította a vizmenti fűzfa erdőséget, Hékédet, a teési földek egy részét s legelve haladt a szentesi

*A múlt században még „szállásnak” hiyták a tanyát.

fel a királynőt, a mi a napokban már megtörtént. A válópör végeldöntése szeptemberre vagy októberre várható.

Belgrádból ezeket írják: A király azt állítja, hogy a királyné Wiesbadenből ismételte a kísérleteket, hogy Milán királyt lemondásra kényszerítse. A királyné vette volna át a regenséget Sándor kiskorúsága alatt; tehát tényleg uralkodója lett volna Szerbiának. Állítólag bizonyító okiratok fekszenek az egyházi hatóság előtt, melyek a mellett tanuskodnak, hogy Natália királyné foglalkozott e tervekkel. Natália királyné ellenben határozottan tagadja, hogy Milán király lemondására, illetőleg elmozdítására törekedett volna. Azt állítja, hogy ha belekeveredett is a politikába, ez csak azért volt, mert Sándor fiának jövőjét biztosítani akarta.

Natália királyné ugyan kész beleegyezni a válásba, de csak oly feltétel mellett, hogy fia nagykorúságáig nála maradjon s az ő felügyelete alatt végezze tanulmányait. Ebbe meg Milán király nem akar beleegyezni. Most közvetítést kíséreltek meg: azt akarták kívinni, hogy a válást ne mondják ki, hanem a királyné maradjon egy ideig külföldön, később térjen vissza Belgrádba, s ott ugy az anya, mint az apa felügyelete alatt nevelődjék a trónörökös. Még némi kilátás volt arra, hogy az ellenséges házastársak közt megegyezés fog létrejönni. Magas állású személyeknek érdekükben áll, hogy elkerüljék a válásnak mindenestre nagy feltűnést keltő kimondását. De megakadályozni már aligha lehet.

Egy pétervári hír szerint Natália királyné fölkererte volna az orosz udvart, hogy legyen közvetítő közte és férje közt.

A válóper nagyban foglalkoztatja az európai közvéleményt s az udvarokat is. Pétervárott már mult hó 27-ikén fogadta Katalin nagyhercegné Simics szerb követ nejét, Natália királyné ügyében. A nagyhercegné ezután a dolgot tudtára adta a cárnénak, azzal a kéréssel, hogy a cárnál közbenjárjon.

A király és királyné közti viszony magyarázatául azt is meg kell említeni, hogy Natália királyné nagy vagyona jelentékenyen megesappant az utolsó években. A királyné tulságosnak tartotta férje költségeit és ki-

jelentette, hogy azokat, a mennyiben az ő vagyonát érdeklik, tovább nem tűri.

A magyar országgyűlésnek, mely octóber hó 15-én ül ismét össze, az állami költségvetéseken túl fontosabb tárgyai lesznek a regale megváltásáról s a véderő-törvény módosításáról szóló törvényjavaslatok. Ez utóbbi javaslat szerint a hadsereg létszámának a kormányok által tíz évről tíz évre való megállapítása eszik s csakis a népességnek az a százaléka lesz megállapítva, a melyből a hadsereg hadilétszáma kikerül, továbbá, hogy az évenkénti ujoncozást 10,000 emberrel fölemelik, vagyis, hogy ezután minden évben tízezer emberrel több katonát soroznak be, s hogy a besorozott ujoncoknak nem, mint eddig octóber 1-én, hanem besoroztatásuk után azonnal be kell vonulniok, bármelyik fegyvernemhez tartozzanak is.

Helyi és vegyes hírek.

— **Ügyvédi iroda megnyitása.** Van szerencsém becses tudomásra juttatni, hogy **ügyvédi irodám** Szentesen, szüleim házában (volt Csukásház) I. tized 189. szám alatt (templom-utca) megnyitottam. Szentesen, 1888. július havában. Kiváló tisztelettel **Dr. Filó Lajos**, jogtudor, köz- és váltó-ügyvéd.

— **Kinevezés.** A szentesi ipartanodai bizottság elnökevé, Sima Ferenc lemondása folytán, a városi tanács ifj. Zsoldos Ferenc fakereskedőt és téglagyárost nevezte ki.

— **A Tisza vize** pár 24 óra alatt 60 cm-ért aradt, minek következtében a Kurca-zsilipet le kellett bocsátani, s így a Kurca vizének lefolyása az áradás multáig szünetelni fog.

— **Próbanyomtatás.** Azzal már tisztában vagyunk, hogy az idej gabnatermésből egy-egy hold földre felényi kereszt és vontató esik, mint tavaly, ez azonban még nem határozott feltétlenül a termés eredménye felett; mert ezt az határozza meg, hogy mit fizetnek a keresztek és a vontatók? Még a keresztekéről nem hallottunk; de a vontatókra azt mondják, hogy tisztességesen fizetnek; így van olyan gazda, ki azt mondja, hogy egy rendes nagyságu vontató 6-7 vékát adott. Ha mindenki elmondhatja ezt vontatóiról, akkor a buzatermésel meg lehetünk elégedve.

— **Csongrádvármegye** közigazgatási bizottsága július havi rendes ülést f. hó 17-én d. e. 10 órakor tartja meg.

— **Szinészet.** Pesti Ilhász Lajos szintársulata még folyton küzd a közönség részvétlenségével és

valóban nem is hisszük, hogy sikerülend ezen részvétlenséget legyőznie; mert ezen feladatra — a színházlátogatásra kedvezőtlen aratási idő mellett — még fegyverei is elégtelenek. A társulat, mely közepes sikerrel adhatna drámai és vígjátéki darabokat, mint-hogy ezekre kellően összetanult erővel rendelkezik, e helyett inkább az operettet kultiválja; az pedig már valósággal a jó izlés és az emberi fülek elleni attentátum, aminő éneklést (!) a színpadon véghezvisznek és aminő zongorakíséret igyekszik a zenekart pótolni. Az igazgató különben a legjobb akaratú törekszik az ezidei újdonságokat bemutatni. „Uf király”, „Konstantin abbé”, „Peking rózsája” és a „Subanc” voltak e hét újdonságai. A szereplőkről akkor szólnunk legjobbat, ha egyenként nem soroljuk fel neveiket.

— **Vakmerő betörő.** Egy Stern Vilmos nevű, 36 éves aranyműves segéd példátlan betörést követett el f. hó 8-án Szegeden, egyik legnépesebb utcában. — Ez az eset annál inkább érdekelt bennünket; mert a derek férfiú a betörés előtt városunkon utazott keresztül. — Az eset egyébként a következő: Julius 8-án érkezett a vásárhelyi vonaton Szegedre Stern Vilmos 36 éves, zsidó, nőlen, görbe (Tolnam.) születésű aranyműves segéd, ki a fővárosból, vallo-mása szerint e hó 4-én reggel utazott el Szolnokra, majd, ugyanaznap Szentesre jött, innen Vasárhelyre gyalogszerrel rándult át, mindenütt munka, azaz alkalmas betörés után nézve. Szegeden ezelőtt még soha sem volt. A délelőtti folyamán bejárta a város elsőrangú utcáit s végre a Schlauch-féle házban levő egyik másodemeleti lakás leeresztett rolettaí s bezárt ablakablái vonták magukra a figyelmét. Ez a lakás a Winkler Sándor kereskedőé, a ki nejével együtt nyaralni van. Stern Vilmos alkulescsal felnyitotta a lakás ajtaját, azután nyugodtan be ment a lakásba, hol zavartalanul garázdálkodott négy álló órán át. Dolgát jól végezvén, ismét észrevétlenül elhagyta a kirabolt lakást s elővigyázatból maga után újra bezárta az ajtót. Mikor a kirabolt lakásból lejött, Száraz Sándor állítólagos bűntársa már készen tartotta számára a fiakkert s ezen rögtön Horgosra felé hajtottak a dus zsákmánnyal, mely több, mint 1200 frt értéket képviselt. Horgosra érve, nem mertek a vendéglőbe szállani, hanem egy előtők ismeretlen házba mentek be, de magaviseletők oly gyanú volt, hogy Varjassy István horgosi jegyző, a ki észrevette őket, felszólította mindkettőt, hogy igazolják magukat. Mialatt a két gonosztevő valami igazolványfélélet keresett, Varjassy István jegyző az időközben odakerült néhány ember jelenlétében kibontotta a gyanú csomagot, melyben több, mint ezer forint értékű, S. Z. monogrammal ellátott ezüst evőeszközt, értékes tárgyat és 56 forintnyi apró ezüst pénz találtak. Stern Vilmos a jegyző aponnal letartóztatván, a csendőrsre kísérte. A másik utas, Száraz Sándor, ezalatt megugrott s a csendőröknek csak késő éjjel sikerült őt elfogni a horgosi erdőben. A horgosi csendőrsparancsnok azonnal sürgönyileg értesítette a két gazember letartóztatásáról a szegedi rendőrséget s mind-

nem való, — folytatá bizonyos sajnálkozással a kereskedő.

— Kár, — mondá a másik utitárs, mert megtanítottam volna őnt, hogy lehet gyorsan megnősülni. Én ezt 24 óra alatt megeselekedtem.

— Nekem egy egész hónapom van.

— Tehát még is van végrendelet? — kapott a nyilatkozaton Freubauer ur.

— Nincs, hanem fennáll adott szavam, a mit apám halalos ágyánál fogadtam. Megígérttem, hogy egy hónap alatt megnősülök.

— Ez nem virtus, — mondá uti társam, én nem fogadtam meg senkinek, sőt nem is volt eszem ágába se a nősülés és mégis megnősültem 24 óra alatt.

— Ez eset elbeszélését a szomszéd kocsiból nagy érdeklődéssel hallgattam, — mondám.

— Nos, mit szól hozzá? — kérdé Freubauer ur, kinek nagyon tetszett ez a csodaházasság.

— Érdekes, — mondám mosolyogva, s most én éppen azon töröm fejem, hogy ne kérjem-e meg Daruváry urat, hogy vezessen be engem Fodor tanácsos ur házába, csak-hogy ez esetben meg kell hosszabítani utam Bécsig. Ez a család, — folytatám, — már ismerős az amerikai házassági modorral, s így, itt szerencsét próbálhatnék.

— Teheti uram, — szóló utitársam kedélyesen, — még 6 sógornóm van, kik szerencsére várnak. Hat leány van még otthon, az igaz, hogy ezek közül csak 3 van még férjhez menendő korban; de ezek ezután arra való emberhez bármikor készek férjhez menni.

A legidősebb Ilona, a második Erzszi, a harma-

dik Berta. — Ez utóbbi is tul van már a 18 éven. Ha oly szépek volnának, mint amilyen jők és okosak, akkor, azt hiszem, hogy már egy sem volna otthon. Nekem ugy tetszik, hogy nőm közöttük a legszebb, s azért, mikor hazahoztam és rokonaimnál bemutattam, egy nagyném azt mondá: ugyan hogy birtad ezt a kiállhatlanul esunya nőt elvenni?

Ilyenek a Fodor kisasszonyok, — mondá utitársam; de azért ajánlom őket; mert a világ legkedvesebb és legjobb teremtsései ők. Különben még azt is hozzá tehetem, hogy rendkívül csinos nők.

Daruváry urnak gunynyal és szeretettel vegyes leírása igen felcsigázta érdeklődésemet Fodor számtanácsos ur leányai iránt, s mint te igen jól tudod, életemben mindig szerettem a különöst, olyan valamit, milyennel senki nem bírt, s így azt gondoltam, hogy egyik Fodor kisasszonyban olyan feleséget nyerhetek, milyen senkinek nem lesz.

Tehát kísértünk meg ezt a házasságot, — gondolám.

S ugy tettem.

(Folytatása következik.)

MEGNŐSÜLÖK.

BESZÉLY.

(29)

Irta: *Egy nős ember.*

(Folytatás.)

Talássyné és a szép Talassy kisasszony dr. Vedres megérkezése után elbucuztak Kovászosyékól. Esteledett és nem akarták a Margit-szigeten tölteni az estét, tehát a délután 6 órai hajóval visszamentek Pestre.

A Kovászosy nővérek annyira beleszerettek a szép Talassy Vilma, hogy alig bírtak tőle megválni, s Pistával együtt lekisérték a hajó megállóig, hol, mintha már régi ismerősök, vagy barátnők volnának, összecsókolgatták egymást, s szeretetteljesen ígérték meg egymásnak, hogy jövőre levelezés által is fenntartják a kedves ismeretséget. S a három kisasszony a barátság megpecsételéseül a válás pillanatában „per tu” is lett egymással.

Kovászosy Pista rendkívül boldog volt a lányok barátságoskodásának láttára, s midőn a szép Talassy Vilma kibontakozott a Kovászosy nővérek öleléséből, barátságosan nyujtá picit, fehér kezét Pista felé. — Isten áldja meg! — mondá.

Pista megfogta ezt a kezét és nem ártalt ott, az egész publicum előtt, csókot nyomni rá.

— Ugyan Pista! — kiáltott a leány és visszarántotta kezét; de már késő volt; mert ott égett ennek puha fehér bőrén az ifju csókja.

A hajó megindult. Elvitte a szép leányt.

— No, ez igazán kedves nő, — mondá Mariska s bátyja karjára támaszkodva, nézett a távozó hajó után.

— S szép is, — mondá Etelka.

— Nagyon szép, — bizonyozott Mariska.

— Isteni! — sóhajtott föl Pista.

— Nos, csak nem vagy talán bele szerelmes? — kérdé pajzánkodva Mariska.

— Véghetetlenül, — mondá lehorgasztott fővel az ifju, s sovárogra tekintett a mind jobban eltűnő hajó után.

— Hát a szép szivaráros leány? Vagy az én Pista testvéremnek is az a nótája, hogy: „Az én szemem olyan kerek, ahányat lát annyit szeret?”

— Nem, nem édesem. Hagyjatok békét.

Etelkát nem érdekelte ez a beszéd, megfordult és sétált be a vendéglő felé, hol szüleit hagyták, s honnan Bogdán sétált feléjük.

kettőt beszállították Szegedre, hol mindketten kihallgattak. Szász Sándor újpesti rovott előéletű, dobozkészítő azt vallja, hogy ő Szegedről a vonatról lekészvén, Horgos felé gyalogszerrel indult Szabadkának s itt az uton találkozott a kocsin ülő Sternnel, a ki egy forintért vette fel a fiakkorra. Stern-t különben azelőtt sohasem látta. Stern megerősíti a Szász Sándor vallomását. A tagadás azonban aligha fog nekik használni.

— **Saághy Zsigmond** 50 tagból álló színtársulata, mely jelenleg Keszthelyen működik, augusztus hó elejével érkezik városunkba, s itt hat hétig szünetelnek előadásokat tartani a városi színpadon.

— **Sétahangverseny.** A szentesi első cigány zenekar, mint azt múlt számunkban már jeleztük, a Széchenyi-kertben hetenkint kétszer, és pedig: szerdán és szombaton délután 5 órától 7-ig sétahangversenyt rendez, miután azonban a közönség mind nagyobb és nagyobb számmal vesz részt ezen sétahangversenyeken, a barna gyerekek elhatározták, hogy ezentúl vasárnap délután is rendeznek ily sétahangversenyeket s délután 4 órától 7-ig a legújabb darabokkal fogják mulattatni a t. e. hallgatókat. Csak rajta!

— **Színházi hír.** Színházunkban ma, vasárnap, Jókai Mór bohózata: „A bolondok grófja” kerül színpadra.

— **Községi tisztújítás.** Kistelek községben az általános tisztújítás folyó hó 4-én tartatott meg Csemegi Antal járási főszolgabíró elnöklése alatt, mely alkalommal egyhangulag megválasztották a következők: bírónak Farkas János, másodbíróként Domonics Pál, tanácsnokokká: Kordás János, Sisák Lajos, Hubert Mihály, Krizsán János, Sinka Antal és Rác András, pénztárnokká Meyer Sándor, közgyámmá: Buknie József.

— **Kisteleken,** vármegyénk e virágzó községében, údvös mozgalom indult meg a gazdaközönség körében. Ugyanis többen egy *községi takarékmagtár* létesítésén fáradoznak, a melynek gyakorlati célja lenne netán bekövetkező elemi csapások idején a községi lakosokat az ugynevezett „ínség-kölcsönök” ijesztő rémétől megmenteni. — A mozgalom élén a község fiatal jegyzője: Beszedics István áll, kinek tevékenysége és ügybuzgalma az ügyhöz méltó sikert biztosítja.

— **Korán kezd.** Sándor Béni még csak 13 éves, s hogy fiatalságának dacára már is elég ügyes csavargó és tolvaj, mutatja a következő eset: A múlt héten Érsek Antal helybeli cipészmeister borra szomjazván, tanoncát egy kis jó szülő-leért Szilávikhoz küldte, adván kezébe egy db. kemény ezüst forintost. A véletlen azonban Sándor Bénnel hozta össze, aki tőle az üveget is, meg az ezüst forintost is elrabolta. Tették a fényes nap lévén tanuja, feljelentette a kapitányi hivatalnál, honnan a fiatal gonoszlevő később a bíróságnak adatott át megfenyítés végett.

— **Szentesi leány öngyilkossága** Sze-

— Nem értelek, — mondá Mariska bátyjának és indultak ok is Etelka után.

— Hát tudod-e, kicsoda ez a nő?

— Csak nem a szivaráros leány!

— De igen, ő!

— Pista! — kiáltá Mariska, — ez szörnyű jäték volt.

— Nos, miért? — kérdé Pista, — talán ezt tudva a Tálassy kisasszony sem nem szép, sem nem kedves többé?

Mariska hallgatott.

— Beszélj! Hallani akarom szavad.

— Szép és kedves; de

— Mit, de, beszélj! hallani akarom kifogásodat. Te jó és nemes szívű leány vagy, nem vethetsz meg azért senkit, mert nálunk szegényebb. Beszélj, mi a véleményed erről a nőről?

— Nem csodálom, hogy beleszerettél; de mit szól hozzá anyánk, ha megtudja, hogy ő az?

— Hallgass erről, majd a többi rendezem én tovább is; csak azt ígérd meg, hogy bármilyen törvény is, te szeretni fogod őt.

— Érted örökre.

— Magáért nem?

— Még ezt nem tudhatom, hiszen még nem ismerem, — szölt szeliden Mariska.

Ezalatt odaértek a vendéglő elé, hol egy asztalnál az apa, anya és dr. Vedres álltak. Az orvos arca komoly volt.

— Tehát nincs semmi remény? — kérdé Kovászosy.

— Kevés, — felelt a doktor, — a sebláz rendkívüli.

— Ki a kezelő orvos? — kérdé Bogdán.

— Dr. Farkas.

Kovászosy Pista nem sokat törődött ellenfele állapotával, lelke ott bolygott a Dunán, azon hajón, mely kedvesét vitte.

— S meddig tarthat ez a kétes állapot? — kérdé az ügyvéd.

geden. Göbolyos Mari, 23 éves cseledeleány, aki Brandspiegel József szegedi kereskedőnél volt szolgálatban, f. hó 10-én virradóra gyufaoldatot ivott, azonban vagy a gyufa volt kevés, vagy a hozzá vett víz volt sok, mert nem okozott rögtön halált, s két napig kínlódott. — Az öngyilkos leány ápolás végett a kórházba szállították, s még aznap délután kihallgatták. Öngyilkosságának okául azt vallotta, hogy cseledekönyvet valami szabálytalanság miatt a cseledekaptány már két hónap óta magánál tartotta, s mikor legutóbb visszakérte, ezért őt mindenféle meggyalázó kifejezésekkel illette. Sokkal valószínűbb azonban, hogy a szerencsétlen leány szerelmi csalódás kergette a halálba, amennyiben hátrahagyott levelei szerint valami H. Gy. malommunkással volt viszonya.

— **Saskajárás a fővárosi határban.** A saskajárás, mely Pestmegye több közsegen nagy pusztítással vonult át, már a fővárosi határban veszélyezteteti a mezői terményeket. A budai oldalon a hosszuréti és gazdagréti dűlőkben, sőt már a sasadi dűlőkben is a saskak nagy pusztításokat visznek végbe. Úgy a szőlőleveleket, mint a burgonyaszarát, sőt a buzakalászokat is leragadják. A tanács utasította az előjáróságokat, hogy saját hatáskörükben mindent kövessenek el a saskak kipusztítására.

— **Tűz** volt f. hó 11-én reggeli háromnegyed 3 órakor a felsőparton. Sarkadi Nagy István örökösök karára egy régi, szarazmalomhoz tartozott épület hamvadt el.

— **A buza ára** piacunkon az utóbbi napokban 20—30 kr. vesztett múlt heti árából, ellenben az árpa, kukorica és zab megtartották árait. Szomorú kilátás a jövőre!

— **Nagy-Szénás** községnek a földm-, ipar- és kereskedelemügyi minster megengedte, hogy hetenkint egyszer, kedden, hetivasárt tartsiasson.

— **A kolombácsi legyek** az erdélyi részekből már eltakarodtak ugyan, de nagyon szomorú emléket hagynak maguk után. Csúpan az Aranyos és Ompoly víze közt levő területen 12 lo, 108 szarvasmarha, 15 juh és 104 sertés hullott el csipések következtében. Emberemlékezet óta nem mutatkoztak a kolombácsi legyek rendes hazajutól ily nagy távolságban.

— **Szerencsés nyerők.** A magyar vöröskereszt-egyleti sorsjáték jul. 2-iki húzasan a 15,000 irtos főnyereményt a 7542. sorzatu, 29. sorszamu sorsjeggyel Fiatska Beia temesvári kereskedőseged nyerte meg, míg a Bazilka-sorsjegyek 60,000 irtos főnyereménye három nagyváradi szegény zsidó kereskedőre esett.

— **Egy kilogramm banknóta.** Egy kiló bankó nagyon szép összeget tesz ugyan ki, de korántsem annyit, mint azt a legtöbb ember hiszi. Mutatja ezt a következő állítás: ezres 576 db., százas 834 db., ötvenes 680 db., tizes 1180 db., ötös 980 db., egyforintos 1610 db. nyom egy kilogrammot. Ezen összeállítás szerint az ember még csak nem is millionos, ha egy kiló ezrese van.

— **Vacsorát menyasszonyért.** London-

— Még egy pár napig.

— Sok idő, ilyen kínos várakozásra.

Kovászosyné még mindig nem tudta, hogy mi volt oka a parbjának, s fiara mégis igen haragudott az eset miatt. — Egy ember élete semmiért, fiatal hencsésből! — monda az anya, fia felé szemrehangyó tekintetel vetve.

— Hagyjuk ezt, kedves jó anyám, — szölt kedveskedve Pista, — mond inkább, hogy mi véleményed van a Tálasy kisasszony felől?

— Szép, kedves, — volt az egyhangú válasz. Mariska hallgatott.

— Szébb, mint az anyja volt, — mondá Kovászosy ur; — pedig annak idején ő is egyik szépség volt Pesten.

No az nem igen látszik meg rajta, — mondá ajkát biggyesztve Kovászosyné.

— De a leánya kedves, ugy-e anyám?

— Ó szép.

— Semmi egyéb?

— Ejnye no, ugy beszélsz, mintha szerelmes volnál bele? Különben a kisasszony nem panaszkodhat rád; mert eléggé tetted neki a szépet.

— Nem tudom, hogy a szép szivaráros leány nem haragszik-e meg rád? — szölt közbe az apa.

Mariska hallgatott. Az anya pedig haragosan nézett fiara.

Az ügyvéd mosolygott. A doktor egészen komoly maradt, őt Szederkényi sebláza foglalta el.

— Ejnye doktor ur, — szólítá meg Mariska, — de el van komolyodva; ezért ugyan kár volt a szigetre jönni!

— Hát hogy ne volnék komoly, — vágott vissza az orvos, — mikor eddig még köszönésem se fogadta.

— Mert nekem kivételképpen elfeledett köszönni.

— El sem tudnám feledni, felelt az orvos.

— Soha.

ban mindennapi dolog, hogy az elhagyott menyasszonyok bíró előtt keresik az igazságukat s az angol bíró rendszerint vagy ígerete beváltására kényeszeríti a csapodár völegényt, vagy óriási kárpótlást fizettet vele. A napokban azonban megtörtént az a furcsa eset, hogy a völegény emelt panaszt, mert a menyasszony hűtlenné lett. A panaszos, John Wels kereskedőseged ugyanis 1887-ben megismerkedett Kloding Róza divatárusnővel, halálosan megszerette és eljegyezte. „Hogyne szerettem volna ezt a leányt — mondá el panaszát a bíró előtt a szerelmes kereskedőseged, — mikor évenként száz font sterlinget keres, én pedig, legfőkébb ha egy fontot keresek hetenkint.” Wells siránkozó hangon panaszkodott, hogy mennyire fáj neki az a gondolat, hogy ő már többé soha oly jó roastbeefet nem eszik, mint a minővel menyasszonya tartotta. Gyermekes őszinteséggel siránkozott Wells a bírónak: „Egész életemet elkészerítette ez a leány. A jövedelmemet előzőlt csúpan lakásra és ebédre költhettem, mert nála mindig meg volt a vacsorám. Most ennek vége.” Miss Rosa e panaszokra azzal felelt, hogy ő hozzá akart menni Welshez, de meggyőződött, hogy völegénye csak érdekből akarja elvenni, különben pedig, mert elegendő pénze nincs, hogy kárpótlást fizethessen, ígeri, hogy Wellesnek hat hónapon át mindennap vacsorát küld. A panaszost ez az ígeret mélyen meghatotta s így szölt: „Legyen a hat hónapból egy év, váljunk el mint jó barátok.” Hosszas alkudozás után nyolcz hónapban állapodtak meg; mire Wells buszozól meg így szölt exmenyasszonyához: „Azután küldj uborkát is a hushoz kedvesem, tudod, hogy végtelenül szeretem az uborkát.”

— **Amerikai.** Pittsburgban egy menyasszony azzal vadolta völegényét a bíró előtt, hogy az utcán megcsókolta. A bíró felelősségre vonta ezért a völegényt, ki azzal védekezett, hogy egy hónap mulva ugys megtartják az esküvőt, különben is oda-haza mar számtalanszor megcsókolta menyasszonyát. Erre a bíró két hónapra ítélte, mondván, ez alatt az idő alatt gondolkozhatik majd a felett, hogy mi-csoda különbség van az utcai és szobai csók között.

— **Spanyol-etikett.** Tudvalevőleg sehöl sem vitték az etikett oly tulsága, mint a spanyol udvarnál, hol az udvari méltóságok sokszor oly jelentéktelen kérdésekkel bajlódnak, melyeket máshol figyelembe sem vennének. Mint Madridból írják, az udvarnál a napokban újból egy ilyen furcsa etikett-kérdést oldottak meg. Alfonso kiraly egy hintalovát kapott nagynénjétől s az új ajándék annyira tetszett a kis felsegnek, hogy egész nap rajta ült. Utóljára oly merészen lovagolt, hogy egy arra menő inas jó-nak látta őt levenni a lóról, nehogy baja essék. A dolog tudomására jutott a főudvarmesternek, a ki az inast azonnal elbocsátotta a szolgálatból, mert a királyt csak a dajkának és az ő külön inasának szabad érinteni. Az elbocsátott szolga kérvényt adott be a királynénak, azzal indokolva merészsgét, hogy

— No hát akkor üljön le, — szölt kedélyesen és rendkívül kedves modorral Mariska, s foglaljon itt, mellettem helyet.

— Így ni, — szölt Pista körültekintve, — most már mindenkinek van párja, csak magam vagyok árva.

— Hát minek bocsátottad el a szép Vilma kisasszonyt? szölt nevetve az apa.

— Hát beleegyeztlél volna, hogy párom legyen?

— A másik helyett igen.

— De, hiszen azt nem ismered.

— Ezt láttam. Kedves nő.

— S nincs ellene kifogásod?

— Nincs.

— Ugyan fiam, — szölt komolyan az anya férjéhez fordulva, — hát illő az ilyen alkudozás.

— Illik, nem illik, — mondá Kovászosy, — de én ebbe a kis lányba beleszerettem, nem a magam, de a fiam számára.

— Akkor bravó! — kiáltott föl Pista.

Mariska hallgatott, Bogdán mosolygott. Bizonyosan ő is tudott valamit.

— De hát kicsoda tulajdonképen ez a Tálasyné? — kérdé Kovászosyné.

— O, — mondá Pista, — egy özvegy államhivatalnokné, kinek ez az egyetlen leánya van s egyik városrészt szivaráruói jogát bírják örökölni.

Egy pár hónap mulva Kovászosyékna háromszoros lakadalom volt. Mariskát dr. Vedres, Etelkát Bogdán ügyvéd, Pista pedig a szép szivaráros leányt vezette oltarhoz. Ez utóbbi esküvőnél Szederkényi, a meglőtt, de szerencsésen felgyógyult ellenfél volt vőfély, kinek azt mondá Pista, hogy ugy-e, megmondtam, hogy megköszönök?

(Vége.)

ő a királyt veszélytől mentette meg. A királyné vissza is vette a szolgálatba, de oly alkalmazást adott neki, a melyben nem véthet az etikett ellen.

— **Az „Oszták-magyar monarchia írásban és képen”** c. nagy irodalmi vállalatból megjelent a 63-ik füzet, a mely a magyarországi rész első kötetének a befejező részét is képezi. Szövege közgazdasági tartalmu. Rajzok vannak benne Dörre Tivadar, Feszty Árpád, Kinnach László és Bencur Gyula magyar festőművészekről. A füzethez van mellékelve egy színes kép is, az ormánsági népviselet Baranyában című, a melyet Feszty Árpád rajzolt.

— **Meckanzie honoráriuma.** Mackenzie dr., az elhunyt Frigyes császár orvosa, 250 ezer márká honorariumot kap fáradságáért, úgy, hogy minden napra — melyet a beteg uralkodó oldala mellett töltött — 1500 márká (mintegy 800 frt.) esik.

— **A talizmán.** Egy fiatal házaspár akart Bécsből a vasuton utazni egy más városba, hogy zöldben ülje meg a lakadalmat. A menyasszony észrevette, hogy otthon felejtette kis arany keresztjét, a nagyanyja pedig, kitől a keresztet kapta, sokszor intette, hogy a keresztet soha el ne hagyja. A menyasszony észrevétel nélkül közeli lakására vissza ment a keresztért. Mikor a vasútra újra kiment, akkor már a násznép elutazott. A menyasszony a legközelebbi vonattal utának utazott, de elfelejtette, a hova szállni akartak. Siránkozott a pályaudvaron s kérdezte a járőreket, hogy nem látták-e vőlegényét? — Két csendőr már le akarta tartóztatni, mert azt hitték, hogy örült, szerencsére azonban ott termett a fiatal férj s kimentette az asszonykát kellemetlen helyzetéből.

— **Magyarázat.** Biró: Mit értett ön az alatt, mikor a panaszos „hunczut pofájú”-nak nevezte? — Vádlott: Hát kérem alásan, sokféle képen lehet azt érteni. Például „huncut pofájú”-nak szokták mondani azt is, a kinek olyan ráncos vörös képe van, mint a biró urnak.

— **Gyermekszobából.** A kis Berta erőnek erejével tele akarja tölteni a kis macska száját, de az sehogy sem akarja megenni. — Anya: Bertuska, ne kinozd azt a macskát! Hízd az nem szereti a szót. — Berta: Az nekem mindegy! Én sem szeretem a sponót, mégis muszáj megenni.

— **Bródy Sándor „Emberek”** című kötete megjelent a Singer és Wolfner-féle Egyetemes Regénytárban. (Budapest, Andrást-ut 10.) E kötet elbeszélések tartalmaz. De nem a bizonyos rövidre fogott szerelmi történetek e novellák, hanem egy-egy kicsiny regény mindegyikük. Bródy Sándor regényeiről s e dolgozatok az ő ki nem dolgozott regényei. Az jellemző ezeket is, a mi az író nagyobb munkáját: élethűség, eredetiség, merészség. Az új Magyarországot alakítják fel e kis könyvekben, mely igazi, eleven „Emberek”-kel ismert meg bennünket. Hiszünk, hogy az olvasó érdeklődni fog ez emberek iránt, a kik közül az olvasó nem egyben ismerősre talál. — Bródy talán egyetlen képviselője most nálunk ama új elbeszélő iskolának, mely nem remél meg az élet ama jelenségeitől, amelyekre eddig fátalt ügyekzetek vetni irodalomban és művészetben. — A kötet ára díszes piros vászonkötésben 50 kr.

— **Milyen súlyt bír el két ló?** Két középtermetű ló, 8—10 órai napi munkát feltéve, sikon el bír puha mezei uton 600 kilót, veretlen mezei uton 1100 kilót, vert mezei uton 2250 kilót, gyepepen 3000 kilót, sáros országúton 3400 kilót, száraz országúton 3900 kilót, kövezett uton 4200—5500 kilót, sínpályán 30,000 kilót, szánkán 3300—3900 kilót.

„Sanyaró Vendel válogatott nyögései.”

Takaros kabátban, amilyenben magának sohasem volt módja: jelent meg a Sanyaró kis könyve. Letének ideális ezéja: a hentes boll — és legfőbb eszményképe: az opera portása közt állva, nyögi el nekünk búját-baját a „Borsszem Jankó” számos alakjának ezen egyik legnépszerűbbike. A művelt proletariatus panaszkodik itt, anélkül, hogy — amihez joga volna — vádolna is egyúttal. Széled öngyűlölet megnyerte neki egy ország részvétet. Egy társadalmi kérdés van ez alakban fölvetve, mely sürgeti a megoldást. Szegény jó Vendelke nem kacérkodik az ő sanyaró sorsával, hanem bőles megnyugvásiban és nem mindennapi elmésséggel számol le vele, mint a következő példák, melyeket mutatónak közlünk. bizonyítják:

Sanyaró lant.

Másolás a mesterségem,
Másolgatók egész hetem.
S mind a mellett koplalok —
En napidíjas vagyok.

Isten a megmondhatója,
Hogy el vagyok adósodva.
S fizetni? azt nem tudok —
En napidíjas vagyok.

Zalogházban van mindenem,
S nincs rá módom, hogy kivegyem.
Pézt senkitől sem kapok —
En napidíjas vagyok.

Kalap, kabát, minden kopott,
Cipőm is rég lyukat kapott:
Jobbhoz sohasem juthatok —
En napidíjas vagyok.

Ha a várt első itt van már,
Szabó, suszter nyakamra jár:
„Kérek pénzt! Mikor kapok?” —
En napidíjas vagyok.

Ha az utcán végig megyek,
Mind azt hiszik az emberek,
Talan kísértet vagyok —
En napidíjas vagyok.

Ebédelni ritkán járok,
Meg ritkábban vacsorálok:
Igy mulnak a szép napok —
En napidíjas vagyok.

S majd ha egykor kinban, lázban
Kisznevdek a kórházban:
Menybe visznek angyalok —
En napidíjas vagyok.

Apró nyögéscselések.

1. Hazát és szabadságot kaptak a szászok, mégis züglödnak. Ha én egyszer ministeri tarcát kapnék, nyugodtan tekintenek vissza díjnoki éveimre.

2. Sok irgyem volt a „felhivatalos” címért, mikor alapítványi díjtalan számfelletti ideiglenes magánnapidíjas, I-ső osztályú önköltséges gyakornokhelyettes jelölt voltam. Ilyenkor a szegény hitelezők húzták a rövidet, mert azzal vigasztaltam őket: „Írja fel, s ha pénzre lesz szüksége, törülje ki!”

3. De szép halál lehet az: csömörben halni meg!

4. Sok ember örülne, ha a lelkét csak annyi terhelné, mint az én gyomromat.

5. Be jó tolgva van a töltött káposztának: sohasem üres a béle.

6. Manapság, midőn annyi a párba, s mindenki a legkisebb dolgot elégtételt kér: én, akinek annyi baja van, csak elég ételt kérek.

7. Rám főmred a főnököm: „Mit morog maga Sanyaró?” — „Bocsánat” — szólok, — „nem én morgok, hanem a gyomrom.”

8. A nagy névre vergődött olasz koplalók egy orvosi testület felülvizsgálása mellett koplalnak, mi magyar diurnisták meg a nagyméltóságú miniszterium mellett. — Ok a koplalásból fizetést húznak, mi a húzott fizetésből koplalunk.

9. Az emlékező teheteg a gyomorban van.

10. Végre kitaláltam volna, hogy lehet egy szál kolbászt úgy megenni, hogy az ember ne egyszerre jusson a végére. — A közepén kezdő s akkor kétszer jut a végére. Csak volna min bemutatnom ez új találmányomat!

11. A virginia szivar látása büszkeséggel tölt el; mert én még sem vagyok olyan vékony.

12. Az a szerencsém, hogy a lélek halni jár belém: mert ha napközben is magammal kellene vinnem, elpusztulna az istenadta.

13. „Hátra van még a fekete leves!” mondja a főnököm egy csomó aktára mutatva. — „Hol van?” — kiáltok fel fogamat esattogtatva.

14. Többet ér egy kalács, mint háromszáz tanács.

15. Hajnali harmat a frustököm, déli verőfény az ebédem, esti lanyha szellő a vacsorám. S mégis azt mondják: nincs bennem költészet!

16. Szeretném a fogaimat olyan embernek adni, akinek sok a belevő falatja. Nálam ugyanis hevernek.

17. „Ejnye Sanyaró ur, de lassan jár!” — rivall rám főnököm. — „Tehetek én róla, ha a szél nem fúj?” — felelem neki.

18. „Orvos ur! Már harmad napja, hogy egyáltalán nem vagyok képes egy falatot emésztetni.” — „Az baj. S miért nem képes emésztetni?” — „Oh, uram! — mert nincs mit.”

19. Csak szárnyaim hiányzanak, hogy szitakötő bogárnak nézzenek.

20. Rendes ember létemre beosztom magamnak a hét napjait: szombat, vasárnap nem eszem; kedden, szerdán ehezem; csütörtökön koplalok; hanem aztán, mint jó keresztényhez illik: pénteken böjtölök.

21. Az én életem a keserű turó is megédesítené.

A szép könyvecske, melynek ára 50 kr., a Singer és Wolfner-féle könyvkereskedés kiadása s több rajz is díszíti. 500 nyögés 50 kr., esik 10 nyögésre 1 kr., ami bizony ebben az időben, melyben a sanyarúság is annyi pénzbe kerül, kevésnek mondható. Mint halljuk, az érdeklődés e humorisztikus könyvecske iránt, már a megjelenés előtt is igen nagy volt.

CSARNOK.

A d i á k.

— Beszely. —

A felkelő nap! A nyugvó nap!
Keletől-nyugotig szárnyaltak a hajnal angyalai, völgyből-völgybe, hegycsúcsról-hegycsúcsra s mindkét kezökkel fényt és ragyogást szórtak szerteszt. Felrepültek a sötétségből tisztán, megdicsőülve, mint a sirokból kikölt igazság szellemei s beragyogtat konyhót, palotát egyforma pazar fényvel, csillogással, Bűvhatalmuk az ebredők egész lelkére kihatott s a fájó gondolatok pillanat alatt feledve lettek arra a hatalmas, varázsszóra: „megvirradott!”

Ilyen volt a felkelő nap!
Aztán mikor a távoli hegyek ormairól aláhanylatlott a vérpiros gömb, úgy bucsuzott el, mint ifjú menyasszony, ki halókamrájába vonul. — Utolsó, biborpirban égő sugari keresztül repültek a vérelöntözött rónákon, könyektől áradt patakok fölött; — végig mindazokon, kik a kéz szibbasztó mámorában, vagy a szenvedések bánatában görnyedeztek; a jók és rosszak, az élők és halottak fölött: — végig e hazán!

Hosszu, fátyolhoz hasonló árnyak oszlottak el az égen, melyek elrejtették a kandikáló csillagokat, mint a kebel a felzaklatott lélek csapongó indulatát, mint az édes álom ábrándos koszoruja, mely a fájdalomtól dult homlokra borulva, — bebalzsamozza a sebet, feledtetni a bánatot.

Ilyen volt a nyugvó nap!
1849-et irtak. Csodálatosan szép idők, arany napok voltak azok és mégis, talán szépségöknél fogva — nagyon szomorúak! — Az a nap, mely ma kelt fel számunkra, talán ezreknek hunyt el tegnap utoljára!

* * *

Gyönyörű, nyári reggel volt.
A keleti Kárpátok oldalairól balzsamos illat lenggett alá a harmattól csillogó, keskeny völgybe. —

Ezer meg ezer kis madár fűtűrésztett a gazdag lombozatu fák ágai között, áldva, magasztalva az Istent jóságáért, kegyelméért.

G falu földesuri lakának ajtaja előtt egy fogat állt; a rud mellett és előtt négy, tüzesvérű, acéllábu erdélyi ló türelmetlenkedett.

Komor, szóvalan férfiú állott a kocsin, 4—5 éves fiára. A gyermek, anyja ruhájába fogózva — ugrált örömben; a nő könyvelt szemekkel, aggódva lépdelt; a férfiú, az apa, nyugodt volt, csak halalos sápadtságú arca árulta el, hogy lelkében harc, iszonyu harc dúl.

A kastély udvarán egy lélek sem volt látható; a cselédek, kiknek legnagyobb része oláh volt, a fenyegető veszély hírére egyenként szállingóztak el s most, midőn az oláhok rabló tömege a faluhoz közeledett, a lakosok is szétfutottak. — A földes ur, — magára hagyva — menekülésről gondoskodott.

Épen, mikor elhelyezkedtek a kocsiban s kezébe vette a gyeplőt, egy szegény, diák-féle ember bukkant elő. Tagbaszakadt, pompás fickónak látszott.

Halvány arcából két nagy, fekete szem villogott elő; hosszú, fekete hajának fűrtjei ünneplő ruhájára omlottak alá. Ez az ünneplő ruha egy viseltes, ütött-kopott tóga volt. Hóna alatt szorongatta még az erdélyi diákok hagyományos fegyverzetét: a fűzfa gerundiumot.

Oda lépett a kocsinhoz:
— Kolozsvárra megy ugy-e báró ur? Én is oda szeretnék jutni. — Diák voltam s most katona ohajtanék lenni. Ott van másik két bátyám is a lovas ezrednél. Az ut hosszú, az időm sürgős. Nem férnek-e meg én is a kocsin? Hajtom a lovakat.

— Üljön fel barátom! — mondta a báró.

A diák hirtelen fölugrott, kezébe vette a gyeplőt, megsuhogtatta az ostort s a kocsin repülve robogott végig a néptelenül maradt helység utcáin.

A fiatal asszony hátra-hátra tekintett az elhagyott kastély felé, hová a szép emlékek egész hosszu sora kötődött, hol a gyermekévek gondtalanul játszi napjait töltte; hol a szerelem legédesebb óráit élte s kezeit összekulcsolva rebegett bucsut az ősi fészeknek. Valami bizonytalan, kínzó sejtelen lopta be magát szívébe s úgy tetszett, hogy ő soha többet e helyet látni nem fogja.

A kis fiú mosolyva cirógatta sápadt arcú édes apját, ki révedező pillanatokkal vizsgálta elragadó szépségű ifjú nejét.

Meghatóan szép volt minden; a völgy, a halmok, a ködpárázatban lebegő hegyek ezüstsínben fürödtek a nap sugaraitól. A természet ünnepélyes csendjét nem zavarta semmi más, csak a sebesen haladó kocsin robogása és a lovak palkóinak egyhangú csattanása.

Egyszer azonban az északról lengő szellő valami üvöltésforma hangzavart hozott magával.

A báró összerendezte s fegyverét szorosabban ölelte magához.

A foltatlan zöldségű völgy ölen elnyúló országút mentén, a messzeségben egyes, fekete pontok kezdettek látszani, melyből egy beláthatlan hosszúságú fekete vonal fejlődött ki, — borzalmasan fenyegető.

— Az oláhok! — mormogá a báró.
— Jönnék, — felelé elfojtott hangon a diák s a lovak közé vágott.

A megrémült, gyönyörű asszony élesen sikoltott fel s gyermekét köpenye alá rejtette. A báró arcára e sikoly hallatára kiül a halalos aggodalom ijesztően fenyegető jele.

A fekete vonal már gyűrű alakulag veszi körül őket s előre lehet látni, hogy innen nem lesz menekülés.

A báró megállította a kocsit s megszólította a diákot, ezt mondta neki:

— Édes barátom! — Magának csak meglehet, nekem pedig bizonyos, hogy ütött utolsó óráim. Itt a tárcám. Ne vonakodjék, hanem vegye és használja úgy, mint jónak látja. Semmi mentség. Inkább a magáé, mintsem az ellenségeimé.

— De báró ur akart szólni a diák.
— No, legyen hát, nem adom ingyen, ajándékba. Az én életem nem ér annyit, mint a feleségemé és kis fiamé. Érti? Mig engem felfalnak a hiénalelkek, addig maga megmentheti őket sebes, őrlt hajtással.

Azzal semmi további ellenvetést nem tűrvén, kezébe nyomta a 20 ezer forintot tartalmazó pénzes erszényt.

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Gy. J. Kistelek. Föltétlenül.

—s —c. Csongrád. A beküldött cikk lapunk jövő számában jön.

B Mindszent. Csongrádvármegye monografiáját kéri ön, hogy mikor lesz megírva? Ha mi csak annyit is tudnánk, hogy mikor lesz ennek megírásához hozzá kezdve?

Közgazdaság.

Aratás és kilátások.

A földmivelés-, ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz július hó 3-tól 9-éig bezárólag beérkezett hivatalos jelentésekből a mezőgazdasági állapotról a következő adatokat közölhetjük:

B u z a. Az aratás mindentűt folyamatban van, részben azonban a tartós esőzések akadályozzák a mezői munkálatokat. Az eredmény már ma biztosan jó középszertűnek mondható, főképp, ha nemsokára száraz idő következik be. Több vidékről üszög- és rozsdapusztításról panaszkodnak. A veretek szaporodnak, de nagyobb kár sehol sem észlelhető. A buza minősége általában kielégítő, a szemek jól fejlődnek. Erdélyben az aratás csak e hó közepén kezdődik.

R o z s. Az aratás több vidéken, nevezetesen a Duna jobb partján és a Duna-Tisza közén már befejeztetett, a mit különben az esőzés itt szintén akadályoz. Az eredmény átlag mennyiségileg gyenge középszertűnek, minőségileg pedig jónak mondható. A szalma nem sikerült. Fejér- és Komáromvármegyékben rovarok pusztítanak, Temesvármegyében a kalászkok félig türesek. Erdélyben, hol az aratás néhány nap múlva kezdetét veszi, jó középszertű eredményre számítanak.

Á r p a. Az eső helyenkint a kalászkokat megdöntötte ugyan, de másrészt a vetések megjavultak. Az őszi vetést most aratják. A minőség majdnem mindentűt kielégítő, a mennyiség azonban valószínűleg középen aluli lesz. Üszög és férgek okozta károkról panaszok gyéren érkeznek. Tisza-Maros szögén, ugyancsak Erdélyben, jó eredményt várnak.

Z a b. Általában javult és középszertű aratásra van kilátás. A szemképződés jól utott ki. Bars, Nógrád, Bács-Bodrog, Pest, Biharvármegyékben néhol üszög, Békésmegyében pedig rozsdá mutatkozik.

R e p c e. Több vidéken már esélik, Nyitra vármegyében átlag 8 métermázsát, Bekés vármegyében 5-6 hektoliter, Hajdu vármegyében pedig alig 2 métermázsát adott holdankint. Minősége kielégítő, helyenkint kitűnő, mennyiségileg az eredmény átlag közepén aluli.

T e m e s. Tetemes javulást mutat mindenütt jó hozamot ígér, csak a Tisza jobbpartján all gyengén; a Tisza balpartjának egyes vármegyéjében, továbbá a Tisza-Maros szögén kitűnően áll és minden várakozást föltűnül.

B u r g o n y a: gazdag virágzásban van, mindentűt jó, helyenkint pedig kitűnő termést ígér. Hajdu vármegyében a korait már szedik.

D o h á n y: kedvező időjárás mellett jól fejlődik. Gömör, Kis-Hont és Hajdu vármegyében a palánták gyengén állanak. Tisza-Maros szögén, továbbá Kolozs- és Szabolcsvármegyékben rovarok pusztítják.

M e s t e r s é g e s k a s z á l ó k: igen különböző eredményt mutatnak. Lóhere és lucerna a Duna balpartján, továbbá Komárom, Szabolcs, Szilágy, Szatmar, Alsó-Fehérmegyében középszertű termést adtak. Az erdélyi vármegyékben a második kaszálás jól fizetett, az eső gátolja a letakarítást.

R é t é s g y e p s z é n a: általában jól fizettek. Békés és Biharvármegyékben az eredmény gyenge.

S z ö l ő: a Duna balpartján elvirágzott, gyengén fog fizetni. A Duna jobbpartján, a Tisza jobb partján és Erdélyben jó középszertű, a Tisza balpartján és a Tisza-Maros szögén pedig gyenge szűret várható. A Duna-Tisza közén általában jól állnak a szőlők. Abauj-Torna, Borsod, Zepelen vármegyékben, valamint Biharban és Érmelléken a filloxera pusztít.

G y ü m ö l c s. Kevés kivétellel az egész országban gyenge gyümölcstermésre van kilátás.

Üzleti értesítés

S z e n t e s, 1888. július 12.

Piaci árak:

B u z a: munként 5 ft 70 kr., 6 ft., 6 ft 10 kr.
Á r p a: köbblé 4 frt 40 kr.
K u k o r i c a: köbblé 5 frt 40-60 kr.
Z a b: köbblé 3 frt 20 kr., mmja 5 frt 20 kr.
H i z o t t s e r t é s kilóval 40-41 kr.

Budapesti piaci árak.

Budapest, július 13.

Buza (uj) tiszavidéki . . .	6 frt. 70 kr.	7 frt 05 kr.
" " pestvidéki . . .	6 " 65 "	7 " 10 "
Rozs	5 " 30 "	5 " 40 "
Arpa	5 " 05 "	5 " 40 "
Zab	6 " 25 "	6 " 30 "
Kukorica	5 " 80 "	6 " 30 "
Köles	61 " 50 "	82 " - "
Disznózsir	55 " 50 "	57 " - "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Elhaltak névsora.

(Szentesen, 1888. július 7-től 14-éig.)

Tóth Anna, 7 éves, tüdőburut.
 Molnár Farkas Juliánna, 6 hetes, tüdőlob.
 Serkédi Juliánna, 27 éves, tüdővész.
 Székely Mária, 58 éves, agyszélhüds.
 Kollár Rozália, 12 hetes, bélhurut.
 Sipos László, 1 1/2 éves, tüdőlob.
 Kamasz Gergely, 5 hónapos, tüdőlob.
 Nagy Kovács Maria, 23 éves, tüdővész.
 Kanji Horváth József, 5 hónapos, bélhurut.
 Kalpagos Szabó Juliánna, 27 éves, tüdővész.
 Székely Juliánna, 6 hónapos, bélhurut.
 Sarkadi Eszter, 6 hónapos, ránggöres.
 Kenyeres István, 7 hónapos, ránggöres.
 Bazsó Zsuzsánna, 55 éves, szivbaj.

Vasuti menetrend.

(Pusztá-tenyő—kisztmárton—szentesi h. é. v.)

SZENTES—SZOLNOK.

	3813. sz. v. v.	3811. sz. v. v.
Szentese (vend.)	5 ó. 36 p. éjjel,	11 ó. 45 p. d. e.
Töke	6 ó. 13 p. éjjel,	11 ó. 39 p. d. e.
K.-Szt.-Márton	6 ó. 58 p. d. e.	12 ó. 24 p. d. u.
Homok	7 ó. 37 p. d. e.	1 ó. 05 p. d. u.
T.-Földvár	8 ó. 05 p. d. e.	1 ó. 31 p. d. u.
Martfű	8 ó. 23 p. d. e.	1 ó. 50 p. d. u.
Keagyel	9 ó. 04 p. d. e.	2 ó. 33 p. d. u.
Pusztá-Tenyő	9 ó. 31 p. d. e.	2 ó. 56 p. d. u.
Szajol	10 ó. 01 p. d. e.	3 ó. 18 p. d. u.
Szolnok (vend.)	10 ó. 30 p. d. e.	3 ó. 47 p. d. u.
Bpestre érk.	2 ó. 15 p. d. u.	7 ó. 45 p. d. u.

SZOLNOK—SZENTES.

	3814. sz. v. v.	3812. sz. v. v.
Bpestről ind.		7 ó. 40 p. d. e.
Szolnok (vend.)	3 ó. 47 p. éjjel,	11 ó. 11 p. d. e.
Szajol	4 ó. 22 p. éjjel,	11 ó. 42 p. d. e.
Pusztá-Tenyő	4 ó. 46 p. éjjel,	12 ó. 01 p. d. u.
Keagyel	5 ó. 14 p. éjjel,	12 ó. 32 p. d. u.
Martfű	5 ó. 44 p. éjjel,	1 ó. 02 p. d. u.
T.-Földvár	6 ó. 06 p. d. e.	1 ó. 35 p. d. u.
Homok	6 ó. 19 p. d. e.	1 ó. 50 p. d. e.
K.-Szt.-Márton	7 ó. 12 p. d. e.	2 ó. 43 p. d. u.
Töke	7 ó. 42 p. d. e.	3 ó. 13 p. d. u.
Szentese (vend.)	8 ó. 16 p. d. e.	4 ó. 30 p. d. u.

Gőzhajózás.

Fölfelé:

Szegedről Szolnokra: vasárnap és szerdán reggel 5 órakor.

Szenteseről Szolnokra: vasárnap és szerdán délelőtt 10 óra előtt nem.

Lefelé:

Szolnokról Szentese: kedden és pénteken reggel 5 órakor.

Szenteseről Szegedre: kedden és pénteken délelőtt 10 óra előtt nem.

Utások csak a fedélzetre vétetnek fel.

Kutas Jánosnak

jaksoréri 36 hold és kis-tőkei 32 hold tanya-földjei örök áron eladandók; értekezhetni a tulajdonossal I. t. 202. sz. alatt. 1-2

Özv. Bartha Lajosné

fábiáni 36 hold szántó földje — tanyaépületekkel, továbbá 6 darab ló és gazdálkodáshoz való eszközökkel, örök áron szabad kézből eladó, alkut lehet tenni I. t. 429. sz. a. a tulajdonossal.

Soós Antalnak

Fábiánban 80 hold földje van épületekkel együtt eladó; alkut lehet tenni a tulajdonossal II. t. 107. szám alatt, vagy kün a tanyán

1778-888. a. ü.

Hirdetmény.

A pénzügyi adókirovési lajstroma július hó 15-22-ig oly felhívással tétetik ki alulirt hivatalnál közszemlére, hogy ezen lajstromot az érdekeltek a jelzett időben megtekinthetik és netalán felszólamlásait a szegedi kir. adófelügyelőnél benyújthatják.

Városi adóhivatal.

Szentese, 1888. július 11-én.

TÓTH KÁLMAN
adóügyi tanácsnok

Borsos Antal

kis-tőkei 31 hold földje egy tagban, vagy kisebb részletekben is, eladó, vagy hasznosbérbe kiadó; értekezhetni a tulajdonossal a helyszínen. 3-3

Zártajánlati versenytárgyalási hirdetmény asztalos munkákra.

A Szentese városi új gymnasiumi épület belső felszereléséhez szükséges iskolai butorok, u. m. két ülésű padok, vasfogasok, fali- és állványtáblák állvánnyal, tanári asztalok (cathedra), kréta- és szivacs-tartó kis asztalkák, rajzasztalok, rajszékek, kísérleti asztal, könyvtári szekrények, iratszékények, vegytani szekrények, mosdó szekrény, egy iroda asztal és egy bőrdíván elkészítése, illetve szállítása céljából zártajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A vonatkozó butortervek, előméret és föltételek Szentese város mérnöki hivatalánál f. évi július 21-ig megtekinthetők.

Bánatpénzül az ajánlathoz a vállalati összeg 5 százaléka készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó.

Minden s kizárólag az összes butorok

előállítására vonatkozó ajánlat bélyegezve, lepecsételve, következő felirással: «Ajánlat a Szentese városi új gymnasium butorzatának elkészítésére» és legkésőbb az ajánlat tárgyalási napján f. évi július 22-én d. e. 10 óráig Szentese város polgármesteréhez nyújtandók be, annál is inkább, mert a később érkezett, nemkülönben a kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ezen munkálatok kiadásával megbízott hatóság fenntartja magának a jogot, hogy ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlati összegre — szabadon választhat és hogy esetleg a beérkezett ajánlatok mellett is ezen munkák végrehajtására nézve szabadon rendelkezessék.

Szentese, 1888. július 13-án.

Sarkadi Nagy Mihály,
polgármester.

HÁZ ELADÁS.

Szentesen, a kurcaparti utcában s a tiszaszabályozási társulat központi irodájának átellenében, igen előnyös fekvésű, ujonnan épült

Szojka Gusztáv-féle ház

szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad **Vigh Gyula**, uradalmi mérnök **Mindszentén**.

BÜKK- ÉS GYERTYÁN

tűzifámat

ajánlom a t. közönségnek a **Tiszánál átvéve**, vagy akár **házhoz szállítva**.

Tisztelettel

Sonnenfeld Sámuel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a nagyságos Stammer Sándor ur házában lévő posztó-, vászon-, karton-, rövidáru- és pipere-cikkekkel **dusan felszerelt raktáram** ugyanazon utcában ujonnan épült házamban átköltözés végett, a **legjutányosabb árak mellett szolgálom ki**.

Mire a n. é. közönség becses figyelmét és az eddig tanúsított kegyes pártfogását kérem. Mély tisztelettel

Nyiri Gerzon.

Ugyanezen házamban **több rendbeli üzlethelyiség van szeptember hó 1-étől haszonbérbe kiadó**, valamint a Halász-Szabó János kispiazi házában **egy bolthelyiség** — felszerelvényekkel együtt, bérbeadandó; értekezni lehet **Nyiri Gerzonnal**.

Zsoldos Ferenc fakereskedőnek

a Tiszánál

jó minőségű tűzifái vannak eladók. Vásárlások Pásztor György megbízottnál is eszközölhetők.

Tisztelettel

Zsoldos Ferenc.

6—10

Weill Salamon értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy nála 25 gönci hordó — tisztán lefejtett —

beregszászi bor

van jutányos áron, készpénz fizetés mellett eladó. Ugyanannak a Burián-féle házában levő **bolthelyisége** kedvező feltételek mellett átadandó.

„Zacherlin”

csakis

üvegekben

kapható,

ezért a bevásárlásoknál óvatosak legyünk!

mert minden egyéb kétségen kívül hamisítvány és a közönség elcsábítására van szánva!

9—10

ZACHERL J., Bécs, Goldschmidgasse Nr. 2.

A valódi „Zacherlin” kapható;

Szentesen

„

Hód-Mező-Vásárhelyen

„

Szépe Károly,
Dobray Sándor,
Soós Albert;
Beregi Lajos,
Bernátsky Károly,

Hód-Mező-Vásárhelyen

Félegyházán

Kun-Szent-Mártonban

Nagy Sándor,
Schiller Imre;
Feuer Mihály;
Vágó és Társa;

Orosházán

„

Szarvason

„

Vandlík János,
Posevitz Kornél,
Bruckner Lajos;
Nvasik Soma,
Réthly Sándor uraknál.